

ТЕХНОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ РІВНЯ СФОРМОВАНОСТІ ЗАГАЛЬНОМОВЛЕННЄВИХ УМІНЬ У МАЙБУТНІХ АВІАЦІЙНИХ ОПЕРАТОРІВ

У статті визначено критерії та показники сформованості загальномовленнєвих умінь професійно-мовленнєвої діяльності авіаційних операторів, розкрито технологію їх застосування.

Ключові слова: авіаційний оператор, професійно-мовленнєва діяльність, загальномовленнєві вміння, критерій, показник.

Сучасне бачення проблеми мовленнєвої підготовки авіаційних операторів полягає в тому, що вона не може зводитися лише до опанування фразеології радіообміну (РО), в її основі повинні лежати загальномовленнєві вміння, які є необхідною складовою професійної надійності авіаційних операторів. Розробка ефективної методики формування загальномовленнєвих умінь майбутніх авіаційних операторів вимагає чіткого з'ясування критеріїв та показників їх сформованості. Відтак, було визначено і укладено відповідну класифікацію.

Перцептивно-інформаційний критерій з показниками:

- уміння слухати (сприймати інформацію) при винятково голосовому спілкуванні (радіообмін);
- уміння слухати (сприймати інформацію) при безпосередньому (контактному) спілкуванні;
- уміння читати (сприймати інформацію) з паперових і електронних носіїв.

Процесуально-інформаційний критерій з показниками:

- уміння обробляти сприйняту на слух та візуально інформацію;
- уміння добирати / шукати інформацію у бортовій довідковій літературі.

Інтераційно-інформаційний критерій з показниками:

- уміння орієнтуватися в умовах спілкування;
- уміння планувати мовлення відповідно до мовленнєвого наміру і умов спілкування;
- уміння добирати адекватні засоби для подачі змісту;
- уміння забезпечувати зворотний зв'язок;
- володіння технікою ведення радіообміну.

Продуктивно-інформаційний критерій з показниками:

- уміння передати на письмі літерну, числову і графічну інформацію;
- уміння оформляти відповідну документацію;
- уміння зв'язно писемно висловлюватися.

Зупинимося на більш докладній характеристиці кожного з критеріїв.

Перцептивно-інформаційний критерій. Провідними в професійно-мовленнєвій діяльності авіаційних операторів є інформаційні процеси, оскільки від якості циркуляції і обробки інформації залежить не лише ефективність, але й надійність і безпечність функціонування всієї системи. Відтак, загальномовленнєві вміння професійно-мовленнєвої діяльності майбутніх авіаційних операторів повинні бути сформовані насамперед за перцептивно-інформаційним критерієм, що передбачає вміння приймання інформації. Вказаний критерій детермінується показниками, що характеризують уміння сприймати інформацію за різними інформаційними каналами: за аудіо каналом, коли інформація передається винятково голосовими засобами, як це відбувається при веденні РО; за аудіовізуальним каналом, коли відбувається безпосереднє контактне спілкування авіаційного оператора з іншими категоріями авіаційного персоналу для розв'язання професійних завдань; за візуальним каналом, коли інформація подається в письмовій формі і асимілюється реципієнтом шляхом читання відповідного тексту. У кожному разі реципієнт слухає / читає з метою: розуміння загальної суті / детального розуміння повідомлення; отримання спеціальної інформації; для того щоб втрутитись і т. ін.

Процесуально-інформаційний критерій. Приймання інформації передбачає її подальшу обробку. Відтак, на етапі обробки інформації авіаційному оператору необхідні вміння обробляти сприйняту на слух та візуально інформацію, тобто диференціювати її, виокремлювати основні факти, класифікувати, аналізувати, порівнювати, систематизувати, узагальнювати і т. ін. Специфічним для професійно-мовленнєвої діяльності авіаційних операторів є вміння шукати / добирати інформацію у бортовій довідковій літературі, що передбачає уміння диференціювати інформацію, користуватися змістом, ключовими словами і т. ін.

Інтераційно-інформаційний критерій. Характеристика вказаного критерію за параметром "інформаційні процеси" передбачає вміння передавання інформації у спосіб, що забезпечує розуміння повідомлення реципієнтом. Передавання повідомлення передбачає його попереднє створення, відтак, мовець повинен володіти вміннями швидко і правильно орієнтуватися в умовах спілкування (уміння визначати формальність / неформальність ситуації спілкування, моно- чи різносоціумний характер спілкування, одно- чи різномовне спілкування, винятково голосове чи безпосереднє спілкування, скласти комунікативний портрет реципієнта); уміння планувати мовлення відповідно до мовленнєвого наміру й умов спілкування (уміння визначати мету і зміст акту спілкування); уміння добирати адекватні засоби для подачі змісту (уміння будувати висловлювання відповідного функціонального стилю, форми і жанру мовлення); уміння забезпечувати зворотний зв'язок (уточнювати,

перепитувати, підтверджувати чи з'ясовувати інформацію; давати поради, робити критичні зауваження); володіння технікою ведення РО.

Продуктивно-інформаційний критерій. Писемна продуктивна діяльність авіаційних операторів передбачає заповнення ними формулярів, анкет, польотної документації (бортовий журнал (log book), план польоту (journey log, flight mission), генеральна декларація (General Declaration) і т. ін.), написання звітів, пояснювальних, ділових листів, складання доповідей тощо.

У результаті аналізу навчальних програм для пілотів і авіадиспетчерів з дисциплін мовного циклу ми припустили, що мовна підготовка, яка здійснюється відповідно до змісту проаналізованих програм, не забезпечить формування в майбутніх авіаторів усього комплексу загальнонавчальних умінь, необхідних для виконання ними професійно-навчальних обов'язків. Відтак, було розроблено систему тестових завдань для з'ясування відповідності загальнонавчальних умінь студентів дібраним нами критеріям і показникам.

Перша серія завдань була спрямована на виявлення рецептивних мовленнєвих умінь майбутніх авіаторів.

Критерій: перцептивно-інформаційний.

Показник: уміння слухати (сприймати інформацію) при винятково голосовому спілкуванні (радіообмін).

Уміння майбутніх авіаційних операторів за цим показником повинні забезпечувати цілісне сприйняття і повне (100%) розуміння стандартної фразеології РО з першого пред'явлення. Для перевірки сформованості умінь за вказаним показником застосовуються завдання на визначення вмінь ідентифікації і диференціації сприйнятої з голосу інформації; уміння сприймати і запам'ятовувати змістовно завершені фрази; долати складності в розумінні аудитивного повідомлення, застосовуючи знання основної радіотелефонної фразеології "Земля – Повітря", кодових слів, вірогіднісне прогнозування і т. ін. Наведемо приклад.

Завдання

Мета: з'ясувати вміння сприймати і запам'ятовувати змістовно завершені фрази.

Інструкція: після прослуховування фрагменту РО відновить репліки пілота.

Режим виконання: пред'явлення – одноразове, темп запису – швидкий.

1. Завдання для виконання українською мовою.

Пілот: *Спідкрафт 113, готовий до вильоту.*

Дисп.: *Спідкрафт 113, злітання дозволяю, вітер 210 градусів, 10 вузлів, доповідайте злітання.*

Пілот: *Дозволено злітати, 210 градусів, 10 вузлів, Спідкрафт 113.*

Дисп.: *Спідкрафт 113, стійте на місці, забороняю злітання, повторюю, забороняю злітання.*

Пілот: *Чекаю, Спідкрафт 113.*

2. Завдання для виконання англійською мовою.

Controller: *Your number is one to land. Report on final on RW 28 left.*

Pilot: *Roger, number one to land.*

Pilot: *On final to RW 28 left.*

Controller: *Roger, land.*

Pilot: *Roger, to land.*

Pilot: *On the ground.*

Controller: *On the ground at 57, taxi back on the runway-in-use to the apron, stand number 43.*

Pilot: *Roger, stand 43.*

Уміння студентів сприймати інформацію при безпосередньому (контактному) спілкуванні перевіряється шляхом аудіювання зв'язного тексту. Оскільки вміння аудіювання охоплюють не тільки рецепцію, але й обробку інформації, в межах даного завдання обмежимося перевіркою саме рецептивних умінь студентів. Їм пропонується прослухати професійно-орієнтований текст з метою вилучення конкретної інформації. Трудність завдання полягає в одноразовій подачі інформації, що не дає реципієнтові змоги користуватися ретроспективним аналізом і потребує від швидкого, майже синхронного розуміння смислу. Наприклад.

Показник: уміння слухати (сприймати інформацію) при контактному спілкуванні.

Завдання

Мета: виявити вміння вилучати конкретну інформацію з тривалого голосового повідомлення, сприйнятого за аудіовізуальним каналом.

Інструкція: прослухайте повідомлення, будьте готові відповісти на запитання за його змістом.

Режим виконання: пред'явлення – одноразове, темп подачі – швидкий.

1. Завдання для виконання українською мовою (повідомлення "ТОП-10 найбезпечніших авіакомпаній світу").

Запитання для студентів: *Які європейські авіакомпанії визнані найбезпечнішими згідно з рейтингом ATRA? Які критерії рейтингу ATRA згадуються в повідомленні? У якому контексті згадується в повідомленні авіакомпанія Japan Airlines? З якого року складається рейтинг JACDEC, фахівцями з якої країни? Яка російська компанія літає без аварій понад 20 років?*

2. Завдання для виконання англійською мовою (повідомлення "Delta Celebrates Five Historic Years of Serving Africa").

Questions for students: *When did Delta launch its first flight between Atlanta and Johannesburg, South Africa? What air company suspended flights from the USA to Africa in the 1980s? How many African cities are the destinations for Delta? How many passengers has Delta transported to and from Africa since 2006? What's the latest nonstop service of Delta in African network?*

Показник: уміння читати (сприймати інформацію) з паперових і електронних носіїв.

Завдання

Мета: виявити вміння детального розуміння друкованого тексту.

Інструкція: прочитайте статтю, визначте, які з поданих нижче тверджень не відображені у статті.

Режим виконання: для роботи з українським текстом – 3 хв., для роботи з англійським текстом – 7 хв.

1. Завдання для виконання українською мовою (текст "IATA: авіаперевезення в Україні серед найдорожчих і неефективних").

Твердження для перевірки: 1. Метою робочого візиту Д.Бісіньяні була перевірка безпеки польотів в Україні. 2. IATA та IOSA є міжнародними авіаційними асоціаціями. 3. Аеропортові збори сприяють розвитку інфраструктури аеропортів. 4. Підписання Меморандуму про наміри відкриває шлях до ширшої співпраці між Україною та ІКАО. 5. Зниження інфраструктурних витрат – важливий чинник підвищення конкурентоспроможності української авіації.

2. Завдання для виконання англійською мовою (текст "Air Canada").

Statements to be checked: 1. Air Canada received top honours for Best Flight Experience to Canada in Executive Travel magazine's 2011 Leading Edge Awards for the first time in 2011. 2. Air Canada is the biggest non-scheduled airline in Canada. 3. Air Canada is the 15th largest commercial airline in the world. 4. Canada's flag carrier provides scheduled passenger service directly to 180 cities in the world. 5. Air Canada customers enjoy reciprocal frequent flyer benefits including lounge and priority services.

Наступна серія тестових завдань спрямована на перевірку загальнонавчальних умінь майбутніх авіаційних операторів за процесуально-інформаційним критерієм. Наведемо приклади завдань.

Критерій: процесуально-інформаційний.

Показник: уміння обробляти сприйняту на слух та візуально інформацію.

Завдання

Мета: виявити вміння аналізувати інформацію при сприйнятті за аудіо каналом.

Інструкція: 1) прослухайте інформацію про аварійний і терміновий зв'язок, приклади реплік РО з цієї категорії та класифікуйте їх за видами аварійних ситуацій; 2) прослухайте діалог і дайте відповіді на запитання.

Режим виконання: пред'явлення – одноразове, темп подачі – швидкий. Для класифікації реплік РО за видами аварійності студенти заповнюють таблицю.

1. Завдання для виконання українською мовою.

Репліки РО про стан ліха і стан терміновості: у нас проблеми з електрикою; горить лампочка індикації пожежі в пасажирському салоні (в кухні); нам необхідно злити паливо; у нас проблеми з наддуванням; пожежа третього двигуна; у нас закінчується паливе; двигун втрачає потужність, двигун втрачає потужність; дим в кабіні екіпажа; відмова двигуна, спробую здійснити посадку на вашому аеродромі; у нас проблеми з гідравлікою; у нас запах горілого; тріснуло лобове скло; у нас відмова системи керування польотом; нам необхідно три години, щоб виробити паливо; пожежа двигуна, виконую вимушену посадку в 40-ка км західніше МСА; відмовила інерційна система; у нас повна розгерметизація.

2. Завдання для виконання англійською мовою.

Controller: Swissair 324. Borispol control. Be advised. Thunderstorm 20 kilometers south-west of OP. Moving north. Recommend avoid CB east of the airway on your radar.

Pilot: Swissair 324. Radar shows weather. Will avoid CB east of the airway on the radar.

Questions for students:

1. What is the aircraft callsign?
2. Is CB south-east or south-west of OP?
3. Where is the thunderstorm moving to?
4. How is Swissair 324 recommended to avoid CB?
5. How is the aircraft going to avoid CB?

Для з'ясування вміння аналізувати і узагальнювати інформацію при сприйнятті за візуальним каналом студентам пропонуються тексти і завдання до них, наприклад: прочитайте статтю, проаналізуйте її, визначте і запишіть 1) щонайменше п'ять загроз для розвитку авіації України; 2) приклади позитивної і негативної політики British Airways щодо екологічної безпеки.

Як уже зазначалося специфічним для професійно-навчальної діяльності авіаційних операторів є уміння шукати / добирати інформацію у бортовій довідковій літературі. Вказані вміння передбачають як наявність декларативних (загальні принципи функціонування ПС, робота систем, основні відмови), так і процедуральних знань (обізнаність зі структурою і принципами організації матеріалу у відповідній довідковій бортовій літературі). Окрім цього студенти повинні володіти загальними вміннями користування довідковою літературою (робота зі словниковими статтями, змістом довідкового видання, пошук інформації за ключовими словами і т. ін.). Наведемо приклади.

Показник: уміння добирати / шукати інформацію у бортовій довідковій літературі.

Завдання

Мета: виявити вміння працювати з довідковою літературою (словниками) для розв'язання професійно-навчальних завдань.

Інструкція: 1) з'ясуйте за довідковою літературою значення термінів "авіаційна безпека" і "безпека польотів", доповніть подані нижче речення цими термінами; 2) з'ясуйте за англійським авіаційним тлумачним словником значення поданих термінів на позначення компонентів системи кондиціонування літака та співвіднесіть їх з виконуваними ними функціями.

Режим виконання: для роботи з українським завданням – 7 хв., для роботи з англійським завданням – 15 хв.

1. Завдання для виконання українською мовою.

1. Пункт контролю на ... (**авіаційну безпеку**) зазвичай розташований після зони реєстрації перед входом в зал очікування 2. З метою підвищення ... (**безпеки польотів**) відбувається постійне вдосконалення конструкції ПС, методів і способів їх експлуатації, підготовки екіпажів, льотної придатності ПС, безпеки повітряного руху. 3. Згідно з Токійською конвенцією 1963 року командир ПС для забезпечення ... (**безпеки польоту**) та збереження дисципліни на борту може висадити будь-якого пасажирів, який здійснив чи збирається здійснити на борту ПС акт, що створює небезпеку для ПС, людей або їх власності, на території будь-якої держави, де ПС здійснює посадку. 4. На службу ... (**авіаційної безпеки**) покладаються такі завдання: здійснення в установленому порядку огляду пасажирів і інших осіб, ручної поклажі, багажу, вантажу, пошти, бортприпасів.

2. Завдання для виконання англійською мовою.

1. Cooling drag	a	enables air to escape
2. Cowling ducts	b	increases exposed surface area
3. Baffles	c	covers engine and increases air
4. Cowl outlet	d	invariable air outlet
5. Cowling	e	allow more air to escape from engine compartment
6. Cooling cowl flaps	f	captures air behind the propeller
7. Faired cowl flaps	g	distributes air evenly around cylinders
8. Fixed cowl opening	h	parasite drag increasing with open flocs

Завдання

Мета: з'ясувати вміння студентів добирати необхідну інформацію у бортовій довідковій літературі.

Інструкція: 1) користуючись Керівництвом з виконання польотів ПС MD-80, впорядкуйте класифікацію сигналів, що застосовуються при перехоплюванні ПС; 2) користуючись Operations Manual ПС MD-80, визначте послідовність етапів підготовки екіпажу ПС до польоту та співвіднесіть їх з відповідними процедурами.

Режим виконання: для роботи з українським завданням – 10 хв., для роботи з англійським завданням – 10 хв.

1. Завдання для виконання українською мовою.

серія сигналів	сигнали-команди перехоплювача		сигнали-відповіді перехопленого ПС	
	дії перехоплювача	значення сигналу	дії перехопленого ПС	значення сигналу
1...6				

2. Завдання для виконання англійською мовою.

A Pitot Heat	a	Check both AUX and Trans Hyd pumps are off;
B Electrical and Trans Hydraulic Pumps	b	Set APU and EXT PWR switches to off, set Maint switch to off if not required;
C Ground Service Electrical Power and Maint Int	c	Rotate meter select & heat selector to each position and observe heater current indicator;
RAT probe position will not indicate a current flow when aircraft is on the ground;
D Hydraulic Pumps	d	Check Three Landing Gear Pins to be stowed to storage behind the Captain
Check Three Pitot Covers to be stowed to storage behind the Captain
E Pins and Pitot Covers	e	Check READY and INOP lights are off;
F ART switch	f	Set AUX Hydraulic Pump switch to ON and check right Hydraulic Press to indicate in high range within limits;

Третя серія тестових завдань має за мету перевірку вмінь студентів за інтеракційно-інформаційним критерієм.

Критерій: інтеракційно-інформаційний.

Показники: уміння орієнтуватись в умовах спілкування; уміння планувати мовлення відповідно до мовленнєвого наміру і умов спілкування;

Передбачається, що студенти відповідно до опису запропонованих їм ситуацій і умов спілкування та вказівки на цільову аудиторію продемонструють уміння визначати комунікативний намір, формулювати тему повідомлення та відповідним чином організувати його.

Завдання

Мета: виявити вміння орієнтуватися в умовах спілкування та планувати мовлення відповідно до мовленнєвого наміру і умов спілкування.

Інструкція: підготуйте інформаційне повідомлення (5 хв.) про свою майбутню професію. Чітко сформулюйте тему повідомлення відповідно до свого комунікативного наміру. Врахуйте в побудові повідомлення цільову аудиторію, ситуацію і умови спілкування.

Режим виконання: завдання виконується індивідуально. Кожен студент отримує картку, де вказано соціальний статус і вік цільової аудиторії, опис ситуації і умов спілкування.

1. Варіанти завдання для виконання українською мовою: 1) цільова аудиторія – студенти льотного факультету, виступ на студентській науковій конференції; 2) цільова аудиторія – абітурієнти, виступ з профорієнтаційною метою; 3) цільова аудиторія – однолітки, з якими ви спілкуєтесь в мережі Skype, розповідь в мережі Skype; 4) цільова аудиторія – вчителі школи, в якій ви навчалися, розповідь при відвідуванні школи; 5) цільова аудиторія – молода сестра (10 років), розповідь при особистому спілкуванні; 6) цільова аудиторія – журналіст, який готує статтю з даної теми, розповідь в ангарі НАУ.

2. Варіанти завдання для виконання англійською мовою: 1) цільова аудиторія – студенти авіаційних ВНЗ, виступ на міжнародній студентській науковій конференції; 2) цільова аудиторія – американські школярі, виступ у школі; 3) цільова аудиторія – закордонні однолітки, з якими ви спілкуєтесь в мережі Skype, розповідь в мережі Skype; 4) цільова аудиторія – американські співробітники готелів, ресторанів тощо, з якими ви працюєте у США за програмою "Work & Travel", розповідь в обідню перерву; 5) цільова аудиторія – американський підліток (10 років), розповідь при особистому спілкуванні; 6) цільова аудиторія – радіослухачі, виступ по місцевому радіо.

Показник: уміння добирати адекватні засоби для подачі змісту.

Студентам пропонуються теми висловлювань, формулювання яких є підказкою для визначення типу і стилю мовлення, і вимагає від студентів відповідної структури висловлювання і диференціацію у доборі мовних засобів. Передбачається побудова висловлювань наукового, розмовного, публіцистичного та художнього стилів мовлення у формі описів, роздумів і розповідей.

Завдання

Мета: наявність умінь добирати адекватні мовні і композиційні засоби для розкриття змісту повідомлення.

Інструкція: підготуйте усне повідомлення з теми.

Режим виконання: завдання виконується індивідуально. Кожен студент отримує картку, де вказано тему повідомлення.

1. Теми для підготовки повідомлень українською мовою: *Випадок, який допоміг мені пізнати себе. Профіль професійного пілота. Можна навчитися бути щасливим. Осінь у моєму місті. Без верби і калини нема України. Спорт сьогодні. Комунікація "Повітря – Земля". 8. У Державному музеї авіації.*

2. Теми для підготовки повідомлень англійською мовою: *A person I like to spend time with. Flight safety. The experience which made you laugh. Age discrimination. International Civil Aviation Organization. Family planning. Wealthy of today. Change and progress are inevitable.*

Показник: уміння забезпечувати зворотний зв'язок.

Завдання

Мета: виявити вміння підтримувати зворотний зв'язок.

Інструкція: прочитайте текст "проблемного листа". Відреагуйте у формі: а) уточнювальних запитань; б) поради; в) критичних зауважень. Пам'ятайте, ваша мета – допомогти дописувачу.

Режим виконання: для роботи з українським завданням – 5 хв., для роботи з англійським завданням – 7 хв.

1. Завдання для виконання українською мовою.

"... Мені 21 рік, є хороша робота, перспективи, активно займаюся спортом, є друзі, справжні, добрі друзі, на яких можна покласти, з дівчатами теж жодних проблем. Але все якось набридло, не хочеться рухатися далі, хоч сідай перед телевізором і сиди каменем, хоча і це не допомагає ..."

2. Завдання для виконання англійською мовою.

"... I'm sure my teacher is picking on me. She keeps asking me things in class and it embarrasses me, and the others in the class tease me and call me teacher's pet ..."

Важливими для авіаційних операторів є вміння щодо володіння технікою ведення радіообміну.

Показник: володіння технікою ведення радіообміну.

Завдання

Мета: виявити вміння володіння технікою ведення радіообміну.

Інструкція: складіть фрагменти радіообміну згідно із вказаними умовами.

Режим виконання: програвання рольових ситуацій у парах.

1. Завдання для виконання українською мовою.

Існує багато причин згідно з якими ПС може бути спрямоване на інший аеродром, наприклад: погані погодні умови, закриття ЗПС, проблеми в аеропорту (страйк співробітників), технічні проблеми з ПС (ЗПС може бути закорткою, якщо ПС має проблеми з гальмами), скупчення транспорту у Вузловому диспетчерському районі.

Розбившись на пари, дайте запит на відхилення від маршруту чи запропонуйте відхилення від маршруту за однією з указаних причин.

2. Завдання для виконання англійською мовою.

Уявіть, що ви пілот повітряного судна "Тайпер Навахо". Ведіть зв'язок з органом польотно-інформаційного обслуговування в районі польотної інформації (РПІ) Мексики і дайте запит на ту чи іншу інформацію. Вказаний орган підтверджує отримання запиту.

Інформація: *any known conflicting traffic, weather at Acapulco, information of any clear air turbulence, diversion to Guadalajara, metreport Guadalajara*,

Четверта серія тестових завдань спрямовується на перевірку загальномовленнєвих умінь майбутніх авіаторів за продуктивно-інформаційним критерієм. Наведемо приклади завдань.

Критерій: продуктивно-інформаційний.

Показник: уміння передати на письмі літерну, числову і графічну інформацію.

Завдання

Мета: з'ясувати уміння заповнювати план польоту.

Інструкція: ознайомтеся з інформацією щодо польоту і заповніть форму плану польоту.

Режим виконання: для роботи з українським завданням – 8 хв., для роботи з англійським завданням – 12 хв.

Показник: уміння оформляти відповідну документацію.

Завдання

Мета: виявити вміння студентів писати резюме.

Інструкція: підготуйте резюме для проходження конкурсу щодо працевлаштування на посаду пілота в компанію "Аеросвіт".

Режим виконання: студенти самостійно відшукують у довідковій літературі форму вказаного документа, за необхідності користуються словниками. Резюме готується українською та англійською мовами.

Показник: уміння зв'язно писемно висловлюватися.

Для перевірки вмінь зв'язно писемно висловлюватися пропонуються дві групи завдань. Перша передбачає відтворення у письмовій формі прийнятої за візуальним каналом інформації (наприклад, написання анотації статті), друга – продукування самостійного письмового тексту (наприклад, написання есе на подану тему).

Визначення критеріїв і показників сформованості загальномовленнєвих умінь професійно-мовленнєвої діяльності авіаційних операторів та розробка технології їх застосування забезпечують можливість здійснення об'єктивного аналізу фактичного рівня сформованості загальномовленнєвих умінь у студентів-авіаторів.

Подано до редакції 10.01.12
